

Sammen om hverdagen

For ti år siden valgte familien Foged at bo under samme tag. I begyndelsen fik de nybagte forældre hjælp til børnepasning. Nu giver bofællesskabet den ældre generation stor tryghed

Af Louise Witt Foto Lise Balsby

Som 19-årig flyttede Mette Foged hjemmefra. Som 29-årig flyttede hun hjem til forældrene igen og tog mand og to børn med. Sådan bor familien stadig her ti år efter, hvor sønnerne er blevet 10 og 13 år.

De synes, det fungerer godt at bo tre generationer under samme tag. I stueetagen bor bedsteforældrene, Birgit og Kristian Foged på henholdsvis 76 og 83 år. Med det oprindelige køkken i huset fra 1920'erne og masser af arvestykker, som fx køkkenbænken, som Birgit Fogeds farmor og farfar fik til deres bryllup i starten af 1900-tallet.

Ovenpå, hvor Mette Foged og Rasmus Eriksen, begge 40 år, bor med deres to drenge, er der nyindrettet Ikea-køkken, masser af post-its på hvide vægge, og på opslagstavlen hænger en madplan for 30 dage ad gangen.

De ældre og de yngre familiemedlemmer spiser måltiderne hver for sig, men kigger ind til hinanden i løbet af dagen – for at sige godmorgen, drikke en kop eftermiddagskaffe eller hjælpes ad med stort og småt. Inden Mette Foged kører på arbejde, sætter hun fx gerne en balje vasketøj over, som moren tager sig af i løbet af dagen. Om aftenen kigger datteren måske ned for at låne lidt til aftensmaden fra forældrenes velassorterede kummefryser. Når familien har større rykind til fødselsdag og fest, låner de service og stole nedenunder. De unge handler til gengæld jævnlige for bedsteforældrene, når de alligevel er i Brugsen. Har de bagt, svinger de gerne ned med lidt lækkerier, som forleden med nybagt drømmekage. Bedsteforældrene kan også altid regne med it-support. Børnebør-

13-årige Aksel øver temaet fra Jurassic Park-filmene. Mor Mette Foged lytter med. Til højre står familiens yngste, Johannes på 10 år.

10-årige Johannes kigger forbi hos mormor og morfar flere gange i løbet af dagen. Ikke mindst når hans forældre siger nej til computerspil. Så ender det måske med et brætspil, som fx Klodsmajor med mormor.

nene hjælper ofte mormor og morfar med en lille drilsk lukning på en halskæde eller et armbåndsurs eller med at få strømperne på om morgenen, når kroppen er stiv, og der er langt ned til tåspidserne.

Hjem til Mols

Ideen med at flytte sammen fik Mette Foged, da hun ventede familiens yngste, Johannes.

På det tidspunkt boede hun og manden Rasmus i en 52 kvm. lejlighed i Aarhus med deres førstefødte, Aksel. Mette var færdig som biolog fra Aarhus Universitet. Rasmus var klar til at finde et job som gymnasielærer efter at have studeret historie og samfundsvidenskab samme sted. Mette Foged drømte om at rykke hjem til Mols og formidle den natur, hun hele barndommen nød udsigten til fra stuevinduerne.

I dag arbejder hun som naturvejleder på Karpenhøj Naturcenter, mens Rasmus pendler ind til Viby Gymnasium i Aarhus.

"Det virkede så fjollet, at vi skulle købe vores eget og sætte det i stand, når der var plads hos mine forældre," siger Mette Foged.

Forældrene har gennem stort set hele deres samliv boet ved den lille landsby Egens. De har haft malkekvæg og drevet lidt landbrug med blandt andet majs og roer. I dag

"En morfar ser måske gammel ud, men indeen er han stadig bare et stort legebarn, man ikke kan andet end at elske", står der på en plakat, drengene har givet deres morfar.

har Kristian Foged få dyr tilbage, og jorden er forpagtet bort. Både dengang og nu har rammen om deres liv dog været stuehuset fra 1925 på 180 kvm i grundplan.

Mette Foged så muligheder i overetagen, hvor der var to tidligere børneværelser, et tekøkken og ellers et stort uudnyttet loftsrum. Hun og Rasmus hyrede håndværkere til at skabe køkken-alrum, bad og forældresoveværelse, og få dage før de fik barn nummer to, stod de med et nyt hjem på 110 kvm.

Mette Foged er ud af en søskendeflok på fire. Det var meningen, at hendes ældste storebror skulle have over- ➤

Det, der engang var et uudnyttet loft over forældrenes hjem, er i dag forvandlet til en nyistandsat 110 kvm. lejlighed, hvor Mette Foged og Rasmus Eriksen bor med deres to drenge.

► taget gården, men som 19-årig omkom han ved et trafikuheld, og planen blev i stedet at sælge en dag.

”Så jeg vidste, mine søskende ikke ville have noget imod det,” siger hun, der da også fik ja, da hun ringede hjem og foreslog ideen.

Stort smil i barnevognen

Birgit Foged har stillet kaffe an i spisestuen – og småkager bagt af svigersønnen og børnebørnene. Kristian Foged er lige kommet ind fra stalden, mens datteren har parkeret bilen på gårdspladsen efter en dag på job.

De er enige om, at det har været en gave for alle at bo sammen:

”Da vi flyttede, gik Aksel i børnehaven. En nybagt mor skal ofte hive barnet op af barnevognen, når hun henter større søskende, men ikke Johannes, for der var altid nogen hjemme,” husker Mette Foged.

”Det var også dejligt for os andre,” siger Kristian Foged ved tanken om at komme ud til et stort smil nede i barnevognen. ”Den beslutning har vi aldrig fortrudt,” slår han fast.

Som undervisere kan det være svært for Mette Foged og manden at forlade en klasse, når børnehaven eller skolen ringer om et sygt barn, og i de situationer har bedste-forældre også altid stået bi.

”Vores børn er også sjældent blevet passet eller puttet i en fremmed seng,” fortsætter hun.

Hun glæder sig over, at hun med forældrenes assistance har kunnet engagere sig politisk som byrådsmedlem i Syddjurs Kommune med jævnlige byråds- og udvalgs møder om aftenen.

Noget er tippet

Med ti år under samme tag har rollerne dog ændret sig i familien – og børnefamilien har fået hund: Labradoren Hugo.

”Noget er tippet de seneste år,” siger Mette Foged.

Hendes far nikker og fortæller om så mange sygehusbesøg, at han ikke kan tælle dem på sine barkedede næver, der siden 10-års alderen har taget fat i landbruget; først var det operationer i knæ og hofte, så en bypassoperation og senest et brækket lårben.

”Jeg er blevet en gammel, syg, mand. En dag sad jeg ude på køkkenbænken og havde

det dårligt; så sagde Mette: Nu skal du altså til lægen. Det er jeg glad for,” husker han med blanke øjne.

”Ja, det giver en tryghed for os gamle, at vi bor sammen” supplerer Birgit Foged, der i dag synes, det er noget tomt, når de unge mennesker tager af sted på ferie.

”Av min hæl,” ømmer Johannes sig. Han og storebror Aksel er lige kommet løbende fra skolebussen, og i sin hast hen mod mormors kaffe- og kagebord har han slået foden mod et møbel.

**Man skal være tolerant.
Inden de flyttede ind,
var der fx altid rent i
entréen, som vi nu deler.
Det er der aldrig mere**

BIRGIT FOGED, MORMOR

Hvis de ringer
fra skolen om
et sygt barn,
rykker morfar
gerne ud i
traktoren.

"Sæt du dig ned, så skal jeg nusse den lidt", siger mor-
mor Birgit og åbner en æske fyldte chokolader. Henvendt
til storebroren siger hun: "Nå, hvordan gik det så med at
spille klaver i dag?"

Få øjeblikke efter er drengene igen ude ad døren, in-
den Johannes stikker hovedet ind igen: "Hugo har kastet
op, mor!" Mette Foged render af sted for at gøre rent efter
hunden.

At få hund var ikke noget, bedsteforældrene havde øn-
sket sig, erkender de:

"Man skal være tolerant. Inden de flyttede ind, var der fx
altid rent i entréen, som vi nu deler. Det er der aldrig mere.
Men vi fokuserer på fordelene og glæderne – og dem er der
mange af. Tænk, vi har haft fornøjelsen at være sammen
med drengene, siden de var spæde," smiler Birgit Foged.

Svigersønnens rolle

Sidste mand hjemme er svigersønnen, Rasmus Eriksen,
der efter endt undervisning på Viby Gymnasium også lige
skulle have klaret et møde inden den 45 minutters køretur
hjem. Meget typisk, siger han.

"Der kan godt gå en hel uge, uden at jeg skal forholde
mig til mine svigerforældre, og det er rigtig fint. Vi bor
hver for sig, og samværet er noget, vi vælger til. Mit liv lig-
ger i at være gymnasielærer, og selvom jeg har haft adres-
se på Mols de seneste ti år, har jeg mentalt boet i Aarhus
og bare haft virkelig langt på arbejde," siger han med et
stort grin.

Som det udefrakommende element i familien Foged
bankede han i starten altid på, når han gik ned til sviger-
forældrene – den vane har han dog lagt fra sig de senere ➤

Stadig flere tregenerations-familier

De seneste ti år er der sket en markant
stigning i antallet af danske familier, der bor
tre generationer under samme tag, dvs. børn,
forældre og bedsteforældre sammen.

Helt præcis er tallet steget fra ca. 7.250 hus-
stande i 2007 til ca. 9.100 husstande i 2017.
Det er en stigning på 25 procent over en ti-årig
periode.

Det betyder, at ca. to procent af de 25-45-årige
med børn i dag deler hus og hverdag med
en eller begge forældre [2017]. Ser man på,
hvordan boformerne i netop den befolknings-
gruppe har udviklet sig over de seneste ti år,
er det en stigning på 40 procent.

Kilde: Analyse fra Arbejderbevægelsens
Erhvervsråd, 2019

Hele familien foran hoveddøren til gården fra 1925. Det har krævet tilvænning at bo så tæt sammen, men fordelene overskygger, at det roder i entreen, og at hunden er flyttet ind.

► år. "Mine svigerforældre satte retningen for, hvad der skete de første år. Vi var bevidste om, at vi ikke skulle komme og overtage. Det var deres hjem og have. Fx har min svigermor altid passet haven," forklarer han.

Nu er der gang i en proces, hvor de unge tager sig af stadig mere havearbejde – og hønseholdet.

Hidtil har familien boet til leje hos bedsteforældrene – snart bliver det omvendt, når den unge generation køber huset, og landbrugsjorden omkring gården bliver helt solgt fra.

"Så må vi håbe, at I stadig vil have os boende," griner Birgit Foged til datteren.

"Vi er også begyndt at snakke om, hvad vi gør, når mine forældre ikke er her mere," siger Mette Foged.

"Men vi tager det, som det kommer," indskyder Rasmus Eriksen.

"Det kan jo også være, at drengene flytter hjemmefra, og vi sidder her os fire voksne en dag," konstaterer han med et smil. "Så kommer vi måske til at spise sammen?"

Kunne I selv forestille jer at bo sammen med jeres børn og børnebørn engang?

"Det har vi vist aldrig rigtigt snakket om, men Johannes har altid sagt, at det vil han gerne. Han har jo heller aldrig kendt andet," siger faren. ■

Familien Fogeds gode råd

- Hos familien Foged har det været godt at have adskilte hjem med eget køkken og bad, så man altid kan gå hver til sit. Det er ikke sikkert, det er sådan for alle, men det er vigtigt med respekt for hinandens ønsker, vaner og grænser.
- Man skal passe på ikke at sidde på hinanden. Man skal ikke vide alt om, hvad hinanden laver.
- Der er ikke én måde at bo sammen på tre generationer under samme tag. Det kan fx være, at nogle har lyst til at spise sammen en eller flere gange om ugen, andre slet ikke. Som familie snakker man sig frem til den rigtige formel.